

Müzeyyen Senar ve her şey

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Onu her zaman çok sevdim. Çünkü yalnızca kendisiydi. Arkasından ona benzemeye çalışanlar geldiyse de bu niteliği aşılamadı. Bütün bir çabasını boydan boya kat edenler sesinde, üslubunda daima iki şeyi yan yana buldular: Işıklara

boğulmuş bir lirizmle, derin ve karanlık bir loşluğun insanın üstüne çökelen ağırlığı. Zeki Müren onun gençlik çocuğuydu. Bülent Ersoy yaşlılığının mürüveti oldu.

Her şey ondan doğdu. Daima herkesin gözü önündeydi fakat kimse onu tanıyamadı. Kim olduğunu bugün de bilmiyoruz. 'Yıldız' olmanın ihtişam ve sefaleti bizim gözlerimizin önünden geçerken o her şeyi etinde duyumsadı. Bugün 'sahne' ve 'yıldız' denilince aklımıza gelen her şeyi elli yıl önce yaşadı ve tüketti. Onları bir can suyu gibi emmesini bildiğinden bugün dimdik ayakta. Gizlenmek tek fazileti olarak yaşayan bir toplumsal kültürde aykırı olmayı hiç kimse onun kadar kolay yaşayamadı. Herkes ve her şeyle alay etti. Sivri ve rahatsız edici olmamasının nedeni ise sadece kendisi ol-

ması idi; bugüne kadar hiç maske takmadı. Okuyuş üslubundaki özgüveni duyanlar yetiştirdiği Zeki Müren'le arasındaki farkı görebilirler. O nedenle bir kez daha asıl çocuğunun Bülent Ersoy olduğu söylenebilir.

Gerçek anlamda sahne onunla başladı. Sahnenin bir yapaylık alanı olarak geri çekilmesine ve büyüleyiciliğine o yoldan kavuşmasına karşı çıktı. Tersine, sahne, onun denetiminde iken, hayatın yeterince karmaşık, algılanabilirse yeterince aykırı olduğunu insanlara duyumsattı. Gerçek yalınlığın ve dürüstlüğün karizmayı yaratacak asıl güç olduğunu sezgileriyle buldu ve bu anlayışından asla vazgeçmedi.

Sahnenin elbette 'şov' demek olduğunu biliyordu. Sorun şovun ne olduğundaydı. Kaçındığı pornografiydi. Seyircinin içinde erimesine karşın arasındaki mesafeyi korumasını daima bildi. Sanatı o nedenle her zaman erotik bir titreşimi içinde barındırdı. Sahneyi ona hiç erişemeyecek olan kitlenin, daha ezik, yoksul ve dışlanmış bir tabakanın ayağına taşıdı. O nedenle bir 'halk sanatçısı' olduğu söylenebilir. Ortak bellekte böyle kalıcılaşması bu nedenledir. Toplumun ortak paydasını hüznün oluşturduğunu bilecek kadar zeki idi. Şarkılarını okurken çektiği 'ah' farklı toplum kesimlerini bağlayan

çimento oldu. Ona 'ana' imgesini kazandırdı.

En ünlü sazendelerle okurken sahne kirinin o döneme ait duyarlılığın üstüne sığramamasına özen gösterdi. İlk plaklarındaki incecik hançerenin 'ihtizaz'ları bu dikkatini yeterince yansıtmaktadır. Sesinin üstüne örtülen ve onu kalınlaştırıp daha boğuk hale getiren perde ise aslında Türkiye'nin üstüne çöken isti. Gene de büyük zekâsıyla o sesin içindeki 'hünsa' yapının 'alaturka'nın ruhuna çok daha uygun olduğunu anladı. Bu, sesin hançereden göğüse inişi idi. Elbette yaşlılık söz konusuydu. Bunu büyük bir yüreklilik ve açık yürekle yaşadı. O nedenle belleklerde hep aynı Müzeyyen Senar olarak kaldı. Oysa Münir Nurettin'in eskimediğini kanıtlama çabası bile, eskidiğinin iç acıtan bir deliliydi. O ise yaşlanmayı içe çekiliş, duyarlılığın yoğunlaştırılması diye algılıyordu.

Şimdi pop müzik sanatçılarıyla yaptığı son kaset kit- le kültürü denen şeyi ne kadar iyi bilen, kuşaklara analık etmiş bir sahne devinin tıpkı 1970'lerdeki dönüşü gibi yeni bir başlangıçtır. Seksen yaşındaki bir başlangıç ise ancak sonsuzluğadır. Müzeyyen Senar yoksulluk ve yoksunlukların, hicran ve hüsrânların avutulduğu gizli arka bahçelerimizden, iç avlularımızdandır.